

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/23/2018
Identifikačné číslo spisu: 1513216476
Dátum vydania rozhodnutia: 25.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1513216476.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, Bratislava, IČO: 36 854 140, zastúpeného advokátskou kanceláriou HMG LEGAL, s.r.o., so sídlom Červeňova 14, Bratislava, IČO: 35 885 459, proti žalovaným: 1/ Gejza Kulik - SAFARI - TOUR s.r.o., so sídlom Bohúňovo 28, IČO: 36 593 320, 2/ C. V., nar. X. Y. XXXX, bytom F., 3/ E. J., nar. X. I. XXXX, bytom S., zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Csákóom, so sídlom Hviezdoslavova 4, Rožňava, 4/ J. V., nar. XX. R. XXXX, bytom F., o zaplatenie zmenkovej sumy 9 701,77 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 3CbZm/381/2013, o dovolaní žalovanej 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. februára 2017, č. k. 1CoZm/30/2016-198, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca má voči žalovanej 3/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 18. februára 2015, č. k. 3CbZm/381/2013-147, ktorým súd prvej inštancie ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz súdu prvej inštancie zo 17. júna 2013, č. k. 5Zm/552/2013-27 a žalobcovi náhradu trov námietkového konania nepriznal.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že námietka žalovaných týkajúca sa miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie je neopodstatnená, nakoľko miestna príslušnosť bola založená podľa ustanovenia § 87 písm. d/ O. s. p. účinného do 30. júna 2016, keďže platobným miestom podľa žalobcom predloženej zmenky bolo miesto špecifikované ako Československá obchodní banka, a.s., pobočka zahraničnej banky v SR, Michalská 18, Bratislava.

1.2. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd námietku žalovaných týkajúcu sa neplatnosti zmenky z dôvodu preškrtnutia symbolu určenia meny, pričom skonštatoval, že súd prvej inštancie predmetnú otázku posúdil správne.

1.3. Odvolací súd k námietke žalovaných 2/, 3/ a 4/ týkajúcej sa toho, že vo vzťahu k žalobcovi vystupujú v pozícii spotrebiteľa, uviedol, že v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu

neuviedli, v čom boli porušené ich práva ako spotrebiteľov, pričom zo samotných namietaných skutočností toto porušenie nemožno bez ďalšieho dedukovať. Navyše vo vzťahu k žalovanej 3/ odvolací súd skonštatoval, že na ňu sa argumentácia týkajúca ochrany práv spotrebiteľa nevzťahuje, keďže ide o spoločníka a konateľka zmenkového dlžníka, a to s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C - 419/2011.

1.4. Ako neopodstatnenú posúdil odvolací súd aj námietku žalovaných o tom, že boli uvedení do omylu. Podľa ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka sa právny úkon urobený v omyle považuje za platný, pokiaľ sa ten, kto je právnym úkonom dotknutý, neplatnosti nedovolá. Žalovaní 2/, 3/ a 4/ sa voči žalobcovi neplatnosti právneho úkonu nedovolali, samotné konštatovanie o uvedení do omylu pritom nemôže nahradiť dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 3/ dňa 2. augusta 2017 dovolanie, ktorým sa domáhala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil. Prípustnosť podaného dovolania odôvodnila tým, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

2.1. Odňatie možnosti konať pred súdom videla dovoľateľka v tom, že konajúce súdy sa náležite neoboznámili s obsahom spisového materiálu. V tejto súvislosti zvýraznila, že na každé predvolanie súdu reagovala s ospravedlnením sa neúčasti na úkonoch, pričom zároveň požiadala o možnosť výsluchu prostredníctvom dožiadaného súdu. Súd prvej inštancie však zaujal taký názor, že žalovaná 3/ sa o vec nezaujímala.

2.2. Žalovaná 3/ namietala, že konajúce súdy na ňu preniesli dôkaznú povinnosť - ktorá mala zaťažovať žalobcu - pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu. Absenciu splnomocnenia osôb konať za ktorýkoľvek subjekt má mať podľa dovoľateľky za následok povinnosť takéhoto subjektu preukázať oprávnenie týchto osôb konať v jeho mene.

2.3. Dovolaťka namietala aj miestnu príslušnosť konajúceho súdu, keďže podľa jej názoru bolo miesto plnenia v Prahe a nie v Bratislave.

2.4. V dovolaní žalovaná 3/ spochybňovala aj záver odvolacieho súdu o tom, že jej nepatrí postavenie spotrebiteľa. Rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, na ktoré poukázal odvolací súd, nemá povahu právneho predpisu a už vôbec nie všeobecne záväzného právneho predpisu, pričom na Slovensku platí kontinentálny typ práva a nie systém common law.

2.5. Záverom dovoľateľka vyjadrila v dovolaní nesúhlas aj so záverom súdov, že sa neplatnosti právneho úkonu nedovolala v zákonom stanovenej lehote. Podľa jej názoru tvrdenie, že bola uvedená do omylu, bolo potrebné vyhodnotiť ako dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu, keďže každé podanie sa posudzuje podľa obsahu a nie podľa formy. Taktiež nesúhlasila ani s ustálením začiatku plynutia premĺčacej doby, keďže ho nemožno stanoviť na deň nasledujúci po uzavretí právneho úkonu, ale je potrebné vychádzať z okamihu, kedy sa mohla prvýkrát dozvedieť o tom, že uzatvorila neplatný právny úkon.

3. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej 3/ z 30. októbra 2017 navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol. Dovolaťka v podanom dovolaní podľa žalobcu neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by boli dôvodom dovolania. Rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú podľa žalobcu správne a vychádzajú zo súdom zisteného skutkového stavu. Žalobca pritom poukázal na skutočnosť, že žalovaná 3/ vo svojom dovolaní neuviedla žiadny zákonný dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia a ani dôvod, pre ktorý by mohlo byť odôvodnené jeho podanie.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovanej 3/ treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Žalovaná 3/ v rozhodovanej veci vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 241 ods. 2 O. s.

p., ktoré upravovalo jednotlivé dovolacie dôvody za predchádzajúcej právnej úpravy (t. j. právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016), keďže

a/ v konaní podľa jej názoru došlo k vade zmätočnosti podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.),

b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a

c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

6. Dovolateľka - zastúpená v dovolacom konaní advokátom - však podala dovolanie za účinnosti novej právnej úpravy, za účinnosti Civilného sporového poriadku (dňa 2. augusta 2017).

6.1. Prípustnosť dovolania podaného za účinnosti Civilného sporového poriadku môže byť daná len podľa § 419 a nasl. C. s. p..

6.2. V zmysle ustanovenia § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.. Otázka posúdenia či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu vid' napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 420 a § 421 ods. 1 C. s. p. (obdobne aj I. ÚS 438/2017).

6.3. Rovnako podané dovolanie musí obsahovať predpísané náležitosti uvedené v ustanovení § 428 C. s. p., medzi ktoré zákon okrem všeobecných náležitostí podania (§ 127 ods. 1 C. s. p.) zaraďuje uvedenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

6.4. Dovolacími dôvodmi sa rozumejú prítom dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 431 a § 432 C. s. p.. Pre dovolacie dôvody, a to dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 C. s. p. - vady zmätočnosti podľa § 420 C. s. p. - platí, že môže byť odôvodnený len spôsobom uvedeným v § 431 ods. 2 C. s. p. a dovolací dôvod podľa § 432 ods. 1 C. s. p. - nesprávne právne posúdenie, kedy je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. - môže byť odôvodnený len spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p..

6.5. Uvedené znamená, že v prípade dovolaní podaných po 1. júli 2016 nemôže dovolací súd posudzovať náležitosti podaného dovolania, jeho prípustnosť a ani jednotlivé dovolateľom (v rozhodovanej veci dovolateľkou) vymedzené dovolacie dôvody podľa právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku účinnej do 30. júna 2016.

7. Tento záver platí aj vo veciach, v ktorých súd prvej inštancie rozhodoval o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu. Pokiaľ ide o prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 C. s. p., dovolací súd už v uznesení z 11. januára 2018, sp. zn. 3Obdo/37/2017 uviedol, že uvedené prechodné ustanovenie vychádza zo skutočnosti, že inštitút zmenkového platobného rozkazu (ustanovenie § 175 O. s. p. v znení účinnom do 22. decembra 2015) nie je v Civilnom sporovom poriadku upravený. Preto zákonodarca vychádzal zo skutočnosti, že začaté konania, v ktorých bol do 22. decembra 2015 žalovanému doručený zmenkový platobný rozkaz a ktoré neboli právoplatne skončené do 30. júna 2016, sa dokončia podľa pôvodných predpisov. To znamená, že aj za účinnosti Civilného sporového poriadku je pri rozhodovaní o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu súd povinný aplikovať ustanovenie § 175 O. s. p. v znení účinnom do 22. decembra 2015, avšak zároveň je povinný aj za účinnosti nového procesného kódexu v zmenkových veciach aplikovať jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 23. decembra 2015 (vid' bod 17 uvedeného rozhodnutia). Účelom predmetného prechodného ustanovenia je predovšetkým zachovanie koncentračnej zásady typickej pre konanie o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu.

7.1. Konanie o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, nie je konaním o zmenkovom platobnom rozkaze, a preto sa na neho nevzťahuje použitie Občianskeho súdneho poriadku tak, ako to upravuje prechodné ustanovenie § 471 ods. 2 C. s. p..

7.2. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o námietkach proti zmenkovému

platobnému rozkazu, podané po 30. júni 2016 musí obsahovať náležitosti uvedené v ustanovení § 363 C. s. p. a musí sa opierať o odvolacie dôvody upravené v § 365 C. s. p. Odvolací súd je povinný posudzovať prípustnosť podaného odvolania podľa § 355 a nasl. C. s. p. a rozhodnutie odvolacieho súdu musí byť vydané v súlade s jednotlivými ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

7.3. Aj dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu vydanému v „zmenkovej veci“ podané po 30. júni 2016 musí obsahovať náležitosti uvedené v ustanovení § 428 C. s. p. a musí sa opierať o dovolacie dôvody upravené v ustanoveniach § 431 a § 432 C. s. p. Prípustnosť podaného dovolania v takom prípade posudzuje dovolací súd podľa ustanovení § 419 a nasl. C. s. p..

8. V rozhodovanej veci odvolací súd nepostupoval uvedeným spôsobom (viď bod 7 vyššie) a o odvolaní žalovaných 1/, 2/, 3/ a 4/ za účinnosti Civilného sporového poriadku rozhodoval nesprávne podľa ustanovení § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku a v rozpore s platnou a účinnou zákonnou úpravou (§ 393 ods. 1 C. s. p.) nepoučil strany sporu o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní.

9. Ani nesprávny procesný postup odvolacieho súdu (viď bod 8 vyššie) však nemal vplyv na posudzovanie náležitosti dovolania žalovanej 3/ dovolacím súdom. Dovolateľka je v dovolacom konaní kvalifikovane zastúpená advokátom.

9.1. Práve splnenie všetkých zákonných náležitostí má zabezpečiť povinné právne zastúpenie dovolateľa advokátom, vrátane spísania samotného dovolania advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Zákonodarca pri koncipovaní uvedenej povinnosti vychádzal z toho, že advokát dokáže s poukazom na dosiahnuté vzdelanie a svoju odbornú prax spísať dovolanie tak, aby obsahovalo všetky zákonom požadované náležitosti, ktoré vyžaduje platná a účinná právna úprava v čase uskutočnenia procesného úkonu advokátom uskutočneného za ním zastúpenú stranu sporu, uvedomujúc si následok zanedbania svojej povinnosti v podobe odmietnutia dovolania. Uvedené vyplýva z čl. 11 ods. 3 Základných princípov Civilného sporového poriadku, podľa ktorého advokát ako osoba s vysokoškolským právnickým vzdelaním, ktorý sa verejne hlási k určitej profesii, sa považuje za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou, ako aj z ustanovenia § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je advokát povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. To znamená, že všetky úkony uskutočnené advokátom majú obsahovať všetky náležitosti úkonov stanovených zákonom (vrátane náležitostí dovolania a vymedzenia dovolacích dôvodov).

9.2. Dovolací súd je podľa aktuálnej právnej úpravy (na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016) povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana sporu a nie je možné vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania, čo súvisí so zvýraznením inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku tým, že odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho je výlučne v dispozícii dovolateľa.

9.3. Úlohou odvolacieho súdu nie je nahrádzať pasivitu dovolateľa resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba znalá práva (obdobne aj uznesenie najvyššieho súdu z 24. augusta 2017, sp. zn. 3Obdo/19/2017).

9.4. V prípade dovolaní podaných za účinnosti Civilného sporového poriadku tak závisí predovšetkým od samotného dovolateľa a od úrovne spísaného dovolania v zmysle, či obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, uskutočnenie, resp. neuskutočnenie odvolacieho prieskumu zo strany odvolacieho súdu. Zákon absenciu zákonom predpísaných náležitostí sankcionuje odmietnutím dovolania.

10. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovanej 3/ v dovolacom konaní kvalifikovane zastúpenej advokátom neobsahuje zákonom predpokladané náležitosti uvedené v ustanovení § 428 C. s. p., ktoré nie je možné vyvodiť ani z obsahu samotného dovolania. Konkrétne nie je z jej dovolania zrejmé, z akých dôvodov považuje napadnuté rozhodnutie za nesprávne, keďže v dovolaní neuviedla ani jeden z dovolacích dôvodov, ktoré sú upravené v Civilnom sporovom poriadku v ustanoveniach § 431 a § 432 C. s. p.. Dovolací súd pritom dáva do pozornosti, že v dovolaní dovolateľka uviedla ako dovolací dôvod tzv. inú vadu konania, ktorú súčasná právna úprava ako dovolací dôvod nepozná.

10.1. Pokiaľ ide o v dovolaní uvedené dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. (namietaná vada zmätočnosti podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), resp. podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (nesprávne právne posúdenie veci), dovolací súd uvádza, že neprichádzalo do úvahy ich posudzovanie ako dovolacích dôvodov podľa § 431 ods. 1, resp. podľa § 432 ods. 1 C. s. p. napriek ich čiastočnej podobnosti. Tento záver vyplýva jednak už z vyššie uvedenej skutočnosti, že je povinnosťou strany sporu (resp. jej právneho zástupcu) uviesť dovolacie dôvody v súlade s právnym predpisom účinným v čase podania dovolania, ale najmä zo skutočnosti, že jednotlivé dovolacie dôvody musia byť odôvodnené v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 C. s. p. (dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 C. s. p.) alebo v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. (dovolací dôvod podľa § 432 ods. 1 C. s. p.). Keďže dovolanie žalovanej 3/ (ňou tvrdené dovolacie dôvody) nie je odôvodnené ani zákonom upraveným spôsobom, by aj táto skutočnosť sama osebe predstavovala dôvod pre odmietnutie jej dovolania, a to podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p..

11. Nakoľko podané dovolanie neobsahuje zákonom predpísané náležitosti podľa ustanovenia § 428 C. s. p., najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej 3/ v súlade s ustanovením § 447 písm. d/ C. s. p..

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.